

Innehåll

- 2** Biskop Thomas har ordet
- 3** Detta är Visby stift
- 5** Visby stifts verksamhetsplan 2021
- 7** Hållbar kyrka 2030
- 9** Lärande och undervisning
- 11** Kommunikation och förändring 2021
- 14** Identitet och fördjupning
- 16** Utmaning och möjlighet
- 18** Barnkonsekvensanalys
- 21** Ekonomi Visby stift
- 22 - resultatbudget 2021 och plan 2022-2023*
- 23- balansbudget 2021 och plan 2022-2023*

Ett heligt folk av röstbärare

Det heliga och helhet hör ihop. Tillsammans är vi ett heligt folk som i kyrkans uppdrag bildar en helhet. I arbetet med en verksamhetsplan har vi fokuserat under flera år på att vara en kyrka som är relevant och som gör skillnad. Det är vårt uppdrag. Att kämpa för rättvisa och upprättelse för människor i utsatta livssituationer är vad vi oftast kallar för att vara röstbärare, eller mina vänner, att försvara det heliga.

Det är i liknelserna som Jesus lyfter fram rollen som röstbärare. I liknelsen om senapskornet och surdegen, förlorade lammet, förlorade myntet och förlorade sonen.

Jag vill också lyfta fram några andra berättelser som ger en biblisk grund till att vi har ett uppdrag att vara röstbärare: en krokryggig kvinna botas, en man med vatten i kroppen botas och tullindrivaren Sackaios. Därför att till skillnad mot många andra berättelser, där det är människor som ber Jesus om hjälp, är det Jesus själv här som agerar. Utan att någon bett om det. Därför att Jesus ser att de behöver det.

Vi har inget tydligt bibliskt uppdrag, där Jesus säger: var en röstbärare. Men han berättar i Markus 8 kap om att vara Jesu lärjunge och säger att lärjungaskapets krav är att "om någon vill gå i mina fotspår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig". Ni är jordens salt. För mig är det uppdraget som också ger mig mandatet och att vara en röstbärare för den som inte har en röst. Just därför att jag har möjlighet och kan. Då är det till och med en

skyldighet. För vad sa han, Jesus- "om dessa tiger ska stenarna ropa!" Jag skulle vilja påstå att röstbärandet oftast sker i det tysta. Och det är som det ska. Därför att drivkraften inte är det egna utan kärleken till min nästa. Det finns en risk att mitt eget intresse av att höras eller synas skymmer frågan eller ämnet. Som jag tror några har förstått är jag mer för handling än ord. På frukten känner man trädet. Genom bön och arbete. Vi är en tydlig röst i samhället genom att finnas med och påverka och framförallt genom att visa på församlingarnas goda arbete. Vi menar vad vi säger. Alltså- ska man vara en röstbärare i samhället- se till att ord och handling hör ihop.

Du, varje kristen, är kallad till att vara röstbärare, din förmåga kan vara i det stora eller lilla, i det offentliga eller i det tysta. Evangeliet ska genomsyra kyrkan. Evangeliet som säger: "det du har gjort för en av dessa mina minsta har du gjort för mig."

Med detta som ett raster önskar jag att var och en läser denna verksamhetsplan och budget. Vårt uppdrag som ett heligt folk av röstbärare på Gotland och i vår Svenska kyrka.

+Thomas
Biskop i Visby stift

Detta är Visby stift

Stiftets uppdrag skiljer sig från församlingarnas uppgift som är att svara för kyrkans liv, arbete och gemenskap i kontakt med kyrkans medlemmar. Stiftet beskrivs i kyrkoordningen som det regionala pastorala området och dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingens liv. Till det kommer också förvaltande uppgifter där samspelet med kyrkans nationella nivå har stor del. Stiftskansliets personal utgör i sin helhet en resurs för att utöva stiftets uppgifter och effektuera beslut av stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse, domkapitel och biskop.

Biskop och domkapitel har tillsammans tillsynsansvar över församlingar, diakoner och präster på Gotland samt de församlingar och präster som tillhör Svenska kyrkan i utlandet. Tillsynen har som huvudinslag råd, stöd och hjälp, samt uppföljning av att kyrkans gemensamma stadga – kyrkoordningen – följs. I tillsynen ingår även utfärdandet av församlingsinstruktioner, biskopens visitationer och frågor som är förknippade med utövning av vigningstjänst.

Domkapitlet är första instans i kyrkans egen interna rättsordning. De ärenden som förekommer är beslutsprövning och ärenden som rör vigningstjänsterna. Därutöver har domkapitlet att behörighetspröva och yttra sig inför präst- och diakontillsättningar samt i övrigt i tillsynsuppdraget bland annat yttra sig i ett antal frågor, remisser och indelningsändringar.

För att finansiera sin verksamhet tar stift och församlingar ut kyrkoavgift. Kyrkans

nationella nivå har ingen egen utdebitering utan finansieringen av nationell nivå sker inom ramen för ett utjämningsystem som inkluderar avkastningen av de samlade prästlönstillgångarna.

Främjandet har sin tyngdpunkt på församlingsutveckling. Det innebär att stiftet bidrar till det utvecklingsarbete som varje församling behöver för att kunna vidmakthålla och utföra sin grundläggande uppgift; att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att stärka församlingarna och pastoraten så att de blir alltmer vitala enheter. Stiftets främjandeverksamhet sker i huvudsak genom de personalresurser som finns inom stiftskansliet.

Beslut i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse och egendomsnämnd medför ett omfattande administrativt och operativt löpande arbete när de ska genomföras. Det gäller de pågående visitationerna och domkapitlets uppdrag med

tillsynens råd, hjälp och stöd till församlingar och deras anställda. Hit hör också biskopens grundläggande uppdrag och samhällskontakter. Verksamheten berör såväl organisation och förvaltning som församlingsutveckling, samhällsliv och internationella kontakter.

Beslut som fattas på nationell nivå ska verkställas och där blir ofta stiftskansliet en länk mellan nationell nivå och kyrkan lokalt - våra församlingar och pastorat.

Stiftsstyrelsen har under 2020 arbetat med att ta fram mål och delmål på ett nytt sätt. Detta samtidigt som det har gjorts en översyn av organisationen av stiftskansliet. En förändring av stiftskansliets organisation kommer att genomföras med start den 1 december 2020. En av förändringarna är att stiftskansliet kommer att organiseras i en enhet med en chef.

Kyrkoordningen anger i 8 kapitlet 1 § de uppgifter som ligger i biskopens uppdrag. Dessa uppgifter fullgör biskopen på eget ansvar utifrån avgivna vigningslöften. Detta innebär ett löpande arbete av pastoral karaktär i kontakt med församlingar, präster och diakoner.

Till detta kommer tillsyn ifråga om bl.a. Svenska kyrkans lära, gudstjänster och ämbete. Vidare ska biskopen visitera församlingarna samt kalla präster och diakoner till överläggningar. I detta arbete biträds biskopen av stiftskansliets personal, domkapitlet och kontraktsprestarna. Biskopen ska också viga präster och diakoner.

För biskopen i Visby gäller de nämnda uppgifterna också stiftets församlingar i Svenska kyrkan i utlandet. Här biträds biskopen av personal från Kyrkokansliet i Uppsala utöver det som kommer an på domkapitlet i Visby.

Domkapitlet ska ha en särskild sammansättning när det gäller beslut som rör Svenska kyrkan i utlandet. Biskopen är självskriven ledamot i Rådet för Svenska kyrkan i utlandet.

Samarbetet på tjänstemannanivå mellan Kyrkokansliets avdelning för Svenska kyrkan i utlandet, där främjandet fortfarande bedrivs, och stiftskansliet behöver fortlöpande utvecklas. För närvarande sker det främst genom biskopen och genom medverkan i intervjuer av sökande till prästtjänster i Svenska kyrkan i utlandet.

Visby stifts verksamhetsplan 2021

Under våren 2020 initierade biskop Thomas ett nytt sätt att arbeta med såväl förtroendemanna- som tjänstemannaorganisationen.

I det senare avseendet engagerades en organisationskonsult med stor erfarenhet av Svenska kyrkan, Bo Westergård, vars rapport från arbetet är en del av det underlag som ligger till grund både för stiftsstyrelsens beslut om en ny organisation av stiftskansliet, som bland annat innebär, att kansliet i fortsättningen inte är uppdelat på flera enheter utan arbetar sammanhållet under stiftsdirektorns ledning.

Även de interna arbetsformerna på kansliet kommer att påverkas, t.ex. så, att en större andel än idag av arbetet sker i projektform, medan mycket av det kontinuerliga arbetet sker under rubriken "Sakområden".

Vad gäller förtroendemannaorganisationen, så har det varit biskopens och stiftsstyrelsens gemensamma ambition, att dels på ett tydligare sätt arbeta med de strategiska målen, dels att klargöra arbetsfördelningen mellan stiftsstyrelse och -fullmäktige (strategiska mål och delmål) och stiftskansliets handläggare (operativa mål – i denna verksamhetsplan kallat "genomförande"). Arbetet skedde under våren både vid stiftsstyrelsens egna sammanträden och i särskilda arbetsgrupper med deltagare från stiftsstyrelsen och stiftskansliet.

Arbetet kom att mynna ut i, att fem strategiska mål formulerades, som antogs av stiftsstyrelsen under våren. De fem är:

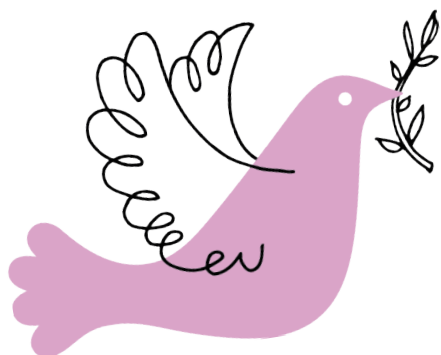
1. Hållbar kyrka 2030.
2. Lärande och undervisning.
3. Kommunikation och förändring.
4. Identitet och fördjupning.
5. Utmaning och möjlighet.

Till varje strategiskt mål har formulerats ett syfte:

1. Att Visby stift ska främja ett konkret hållbarhetsarbete ur ett klimatperspektiv, kostnads- perspektiv och med ekonomi och administrativa stöd i centrum.
2. Att Visby stift ska göra det kristna budskapet känt bland alla människor.
3. Att Visby stift ska främja nya sätt att kommunicera och rekrytera medlemmar, ideella och anställda medarbetare.
4. Att Visby stift ska tydliggöra det kyrkliga kulturarvet som en källa till andlig fördjupning och berikande upplevelser.
5. Att Visby stift ska främja det pastorala arbetet i församlingen och att vara en aktiv aktör i samhällslivet.

För att uppnå det som syftesformuleringen vill åstadkomma har stiftsstyrelsen antagit ett antal **delmål** under varje **strategiskt mål**.

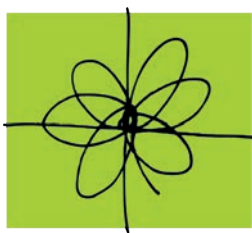

1. Hållbar kyrka 2030

Budget: 1 051 tkr

Syfte: Att Visby stift ska främja ett konkret hållbarhetsarbete ur ett klimatperspektiv, kostnadsperspektiv och med ekonomi och administrativt stöd i centrum.

1.1 EN KLIMATSTRATEGI SKALL TAS FRAM FÖR VISBY STIFT

Bakgrund:

Svenska kyrkan har arbetat intensivt med klimat- och miljöfrågan under senare år och igenkänt den som den kanske viktigaste framtidsfrågan för hela vårt samhälle och vår civilisation. Till grund för stiftets eget arbete ligger dels Biskopsbrevet om klimatet (1:a uppl. 2014, 2:a uppl. 2019), dels den Färdplan för klimatet (2019, reviderad 2020), som kyrkostyrelsen antagit och som stiftsstyrelsen (14/9) bejakat som ett underlag också för det egna arbetet. Arbetet ska resultera i en klimatstrategi för Visby stift, med sikte på att såväl stiftskansli som pastorat ska ha fasat ut användningen av fossila bränslen till 2025 och blivit helt klimatneutrala till 2030. Arbetet kommer också att involvera prästlönetillgångarna.

Genomförande:

Genom att kyrkostyrelsen beslutat om ett årligt anslag på 846 tkr till Visby stift i tre år har det varit möjligt att från och med september 2020 anställa fil.mag. Natalia Svensson att under två år arbeta som klimat- och miljöhandläggare. Det primära målet för hennes arbete är just att framställa nämnda klimatstrategi, men också att utföra långsiktigt syftande analyser av läget i hela stiftet, liksom att genomföra utbildningar m.m.

Arbetet kommer att ske i nära samarbete mellan stiftskansliet, prästlönetillgångarna, Samfälligheten Gotlands kyrkor och de tio pastoraten.

1.2 STÖDJA PASTORAT OCH FÖRSAMLINGAR I VISBY STIFT I ATT UPPRÄTTA EN LOKALFÖRSÖRJNINGSPLAN.

Bakgrund:

Enligt kyrkomötets beslut 2018 ska varje församling ha en lokalförsörjningsplan senast den 1 januari 2022. Denna ska ha en tioårig planeringshorisont och utgå från verksamhetens behov av lokaler och lämna förslag på vilka förändringar som behöver göras de kommande åren. I arbetet ingår att göra en analys av driften av lokalerna, energiförbrukning samt behov av energioptimering m.m. I arbetet ingår också kyrkogårdsförvaltning med tillhörande byggnadsbestånd.

Genomförande:

Utarbetandet av planerna är en uppgift för pastoraten själva. Stiftskansliet stödjer arbetet genom att erbjuda kunskapsresurser och genom att anordna utbildningar, ett arbete som påbörjats under 2020.

1.3 EN HÅLLBAR EKONOMI I BALANS.

Bakgrund:

Visby stift har idag en god ekonomi med ett eget kapital som betydligt överstiger det av stiftsfullmäktige beslutade målkapitalet om 7,4 miljoner kronor.

Genomförande:

Delmålets formulering betyder dels att utgifterna inte långsiktigt ska överstiga inkomsterna, dels att investeringar sker på ett sådant sätt att social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet inte bara i kyrkan utan också i samhället är riktmärket. Att balans och god hushållning iaktas bygger främst på en kontinuerlig ekonomisk uppföljning av verksamheten inom sakområde "Ekonomi".

1.4 VISBY STIFT SKA HJÄLPA FÖRSAMLING- ARNA OCH PASTORATEN ATT ARKIVERA ENLIGT DE ANVISNINGAR OCH FÖRESKRIFTER SOM FINNS.

Bakgrund:

Efter ett mångårigt arbete beslutade kyrkostyrelsen 2017 att ett verksamhetsbaserat arkivredovisningssystem skulle införas och sedan dess pågår arbetet på en handbok för att underlätta detta införande, samtidigt som diarieförings- och doku-

menthanteringssystemet Public 360 införs, som öppnar nya möjligheter för anordnandet av e-arkiv. Pastoraten efterfrågar därför resurser till att kunna ordna sina arkiv så, att Svenska kyrkans bestämmelser liksom Riksarkivets föreskrifter kan efterlevas. Det senare gäller de statliga uppdragen att hålla arkiv såväl för begravningsverksamheten som den kyrkoantikvariska ersättningen.

Genomförande:

Stiftskansliet avsätter resurser för en 100 % projektanställning av en arkivarie under 2021, som hjälper pastoraten, prästlönetillgångarna, Samfälligheten Gotlands kyrkor och kansliet självt att uppfylla dessa krav.

1.5 ANALYSERA HUR BEHOVEN SER UT I FÖRSAMLINGAR OCH PASTORAT AVSEENDE ADMINISTRATIVT STÖD FRÅN STIFTSKANSLIET.

Bakgrund:

Sedan 2006 erbjuder stiftskansliet pastoraten hjälp med ekonomisk redovisning och lönehantering. I dagsläget anlitar åtta av tio pastorat denna service. Annat viktigt stöd som efterfrågas gäller juridik, inte minst inom GDPR-området, kyrkoantikvarisk ersättning och fastighetsfrågor i vid bemärkelse. För 2021 också stöd vad gäller kyrkovalet.

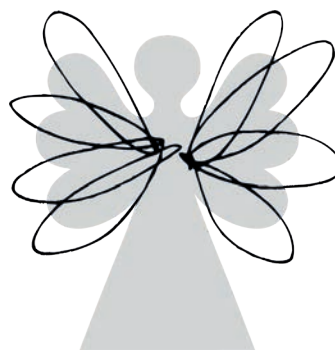
Genomförande:

Stiftskansliet analyserar fortlöpande de behov som finns, liksom konsekvenser av förändringar, t.ex. av medlemsutveckling och kyrkoavgiften och beslutet i kyrkomötet om inrättande av ett nationellt lönecentrum. Här måste genom goda uppföljningsrutiner kvaliteten på de levererade arbetet säkerställas, även detta inom sakområde "Ekonomi".

2. Lärande och undervisning

Budget: 530 tkr

Syfte: Att Visby stift ska göra det kristna budskapet känt bland alla människor.

2.1 VISBY STIFT VILL STÄRKA UNGA TILL AKTIVT ANSVARSTAGANDE.

Bakgrund:

Visby stift har god anslutning till både konfirmationsundervisning och till efterföljande utbildningar av unga ledare. Emellertid upplever församlingarna ofta att det är svårt att hitta meningsfulla uppgifter till de ungdomar som genomgått ledarutbildningarna.

Genomförande:

Ett nyinrättat nätverk ska stärka samarbetet och idéutbytet mellan pastoratens konfirmandarbetslag. En omfattande satsning på ledarutbildningen ska öka de unga ledarnas förmåga att ta ett ökat ansvar för det ordinarie församlinglivet. Verksamheten med mikroorganiser är en del av detta.

2.2 VISBY STIFT VILL ÖKA SAMVERKAN MED SKOLA OCH UNIVERSITET.

Bakgrund:

Hur samverkan mellan församling och skola ser ut, beror i hög grad på de enskilda skolledarnas inställning och ambition på området. På flera håll på Gotland fungerar samarbetet utmärkt och församlingarnas erbjudanden, t.ex. om påskvandringar, är mycket uppskattade. Detta arbete sker i överensstämmelse med barnkonventionens betoning av barns rätt till andlig utveckling. På andra håll är samarbetet närmast obefintligt och dessvärre finns det även rapporter om att kristna elever också på Gotland får ett bemötande i skolan som upplevs som kränkande.

Inom högskolan är självårdsbehovet alltid stort, inte minst för de utländska studenterna som vistas långt från hemmiljöer och hemförsamlingar.

Genomförande:

Stiftskansliet avser att starta ett projekt "Möta skolan" som ska hjälpa församlingarna med strategier för hur detta arbete ska kunna utvecklas på ett positivt sätt. På motsvarande sätt ska en strategi arbetas fram för arbetet på Uppsala universitet Campus Gotland.

2.3 VISBY STIFT VILL AKTIVT ARBETA FÖR ATT STÄRKA FÖRSAMLINGSBORNA I DERAS KRISTNA IDENTITET OCH DÄRMED STÄRKA ENGAGEMANGET I DEN LOKALA FÖRSAMLINGEN.

Bakgrund:

Sedan flera decennier beskriver såväl medlemstal som intäkter i många församlingar en svagt vikan- de kurva. Detta har påskyndat en förvandling av den sedan medeltiden existerande pastorats- och församlingsstrukturen, i synnerhet mot allt färre pastorat och som en följd av detta allt färre gudstjänster. I snitt firas gudstjänst en vanlig söndag i mellan 20 och 25% av stiftets kyrkor.

Eftersom dessa inte är jämnt fördelade, så finns det ganska många kyrkor där gudstjänst firas ungefär var sjunde vecka medan det för flertalet rör sig om var fjärde eller femte vecka. Detta minskar den enskilda sockenkyrkans betydelse i sin egen bygd. Att utbilda lekmän i att ta ett större ansvar också för det lokala gudstjänstlivet ter sig därför som ett bra sätt att försöka uppfylla delmålets båda målformuleringar.

Genomförande:

Med början hösten 2020 genomför stiftskansliet en kvalificerad lekmannautbildning under namnet "Grundkurs i kristendoms-kunskap", som ska göra det möjligt för deltagarna att självständigt hålla t.ex. helgsmålsböner i sockenkyrkorna, liksom att stärka lekmannamedverkan i den ordinarie gudstjänsten. I båda fallen givetvis efter beslut av den lokala kyrkoherden.

3. Kommunikation och förändring 2021

Budget: 1 309 tkr

Syfte: Att Visby stift ska främja nya sätt att kommunicera och rekrytera medlemmar, ideella och anställda medarbetare.

3.1 VISBY STIFT VILL FRÄMJA NYA SÄTT FÖR FÖRSAMLINGARNA ATT STÖDJA IDEELLA MEDARBETARE OCH ATT REKRYTERA NYA.

Bakgrund:

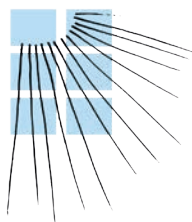
Det icke avlönade engagemanget i församlingarna är själva förutsättningen för att det ska finnas behov också av avlönade medarbetare. Inte minst pandemikrisen har tydligt visat att det i gruppen ideella medarbetare finns en åldersbetingad skörhet som gör att rekryteringsbehovet här är stort. Emellertid visar flera undersökningar, att det hos många människor finns en längtan efter att tas i anspråk för meningsfulla arbetsuppgifter inom den ideella sektorn, också inom kyrkans område. Uppgiften är alltså att knyta samman båda dess behov.

Genomförande:

Den under delmål 2.3 nämnda kursen är tillämplig också här men satsningar i samma anda behöver göras även inom ramen för församlingarnas ordinarie arbete. Grunden för detta måste vara att de uppgifter som erbjuds ideella medarbetare inte bara

finns inom förtroendemannaorganisationen utan också i verksamhetens utförande, att det alltså handlar om "riktiga" och för församlingen viktiga uppgifter.

En stiftsfest för alla medarbetare i maj planeras i denna anda. Ett aktivt arbete för att stödja nyrekrytering av förtroendevalda ska genomföras (se också under 3.5).

3.2 VISBY STIFT SKA ARBETA FÖR ATT SVENSKA KYRKAN PÅ GOTLAND ÄR EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE.

Bakgrund:

Den egna personalens identifikation med och engagemang inför arbetet är den viktigaste faktorn för att göra stiftets olika organisationer till arbetsgivare som i allmänhetens ögon är attraktiva.

Genomförande:

Stiftskansliet genomför en fortbildning för

pastoraten vad gäller personalrekrytering och står till förfogande med hjälp vid alla nyanställningar. Likaså planeras utbildningsinsatser för kyrkoråden vad gäller roller och befogenheter, särskilt men inte enbart inför den nya mandatperioden. Stiftskansliet deltar också regelbundet i den studie- och yrkesmässan som anordnas inför högstadieelevernas gymnasieval (dock inställt 2020).

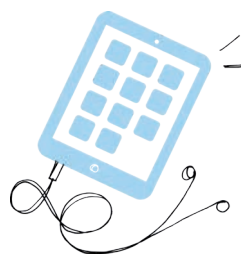
3.3 VISBY STIFT SKA TA FRAM EN KOMMUNIKATIONSSTRATEGI.

Bakgrund:

Trots att det numera är så, att flertalet medlemmar i Svenska kyrkan är det genom egna och överlagda beslut, så har många ändå en tämligen svag anknytning till hennes verksamhet och innehåll. För Visby stift är det ett överlevnadsvillkor att kyrkans stora andliga rikedomar frikostigt öppnas för så många som möjligt, så att dessa blir en tillgång i medlemmarnas dagliga liv och medlemskapet därför framstår som värdefullt och blir en källa till stolthet och tillfredsställelse över det gemensamma kristna arvet.

Genomförande:

En strategi utarbetas som särskilt fokuserar på dopet som inträdesbiljetten till den kyrkliga skattkammaren. Likaså ett strategiskt tänkande som visar på kyrkorummet inte bara som ett historiskt minnesmärke över gångna generationers trosliv utan också som en i högsta grad samtida mötesplats mellan Gud och människa. I det avseendet kommer även ett kyrkopedagogiskt projekt att initieras, som också samverkar med det som sägs under delmål 2.2.

3.4 VISBY STIFT SKA BREDDAS KOMMUNIKATIVT GENOM ATT TRADITIONELLA MEDIEKANALER KOMPLETTERAS MED NÄRVARO PÅ ANDRA KOMMUNIKATIONSPLATT- FORMAR, SÅSOM SOCIALA MEDIER.

Bakgrund:

Sedan ett antal år är det ett faktum att många människor, inte minst inom nya målgrupper, lättast nås genom ett utbud via sociala mediekkanaler, något som blivit extra tydligt under pandemin. Det handlar om konkret information om verksamheten men också på ett tydligt vis om mission. Det glada budskap som är kyrkans uppdrag att inte behålla för sig själv, har i alla tider spridits genom nyskapade medier och på så vis nyskapat samhället självt.

Genomförande:

Detta arbete pågår redan nu och stiftskansliet likväl som pastoraten har uppnått en viss skicklighet i detta nya arbete, som dock ständigt måste utvecklas, dels ur teknisk synpunkt, dels ur pedagogisk, så att det som förmedlas i bästa fall blir en tvåvägskommunikation där kyrkans ambitioner och människors behov kan mötas på ett produktivt vis.

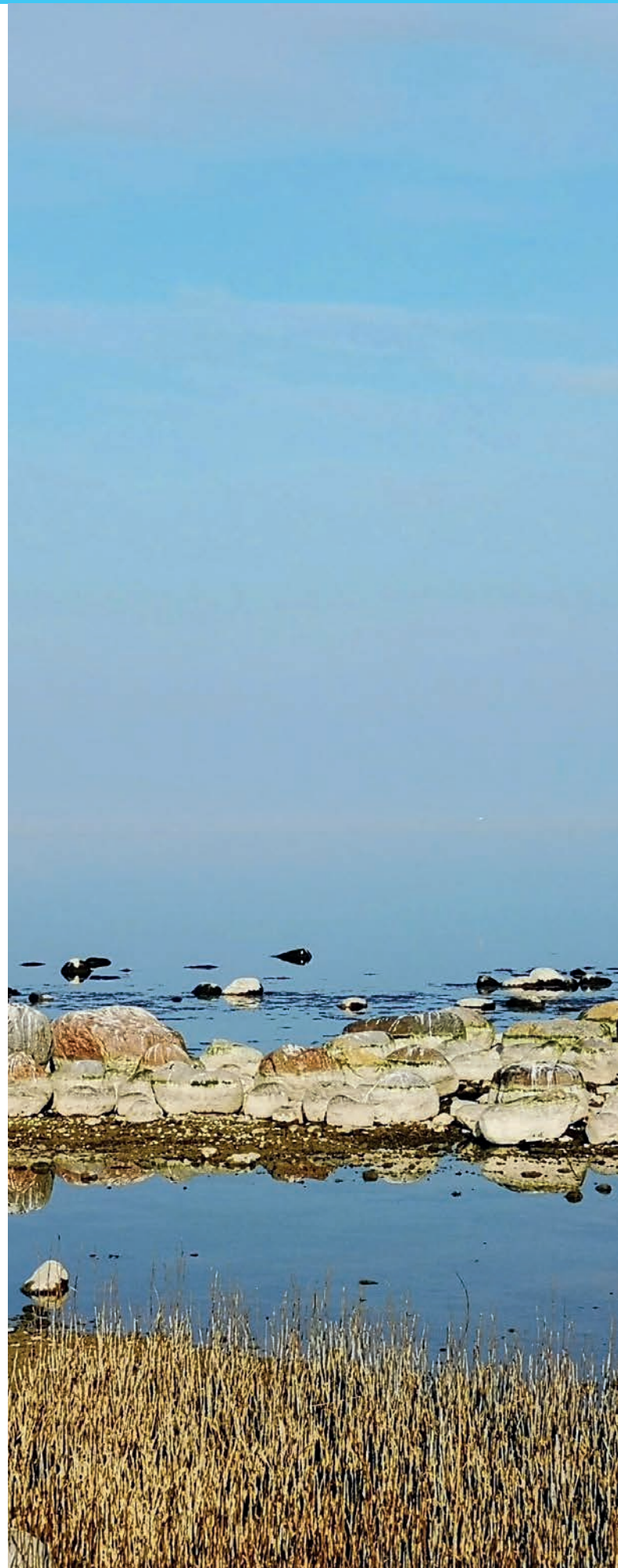
3.5 VISBY STIFT SKA ARBETA FÖR ATT KYRKO- VALET 2021 INTE BARA GENOMFÖRS KORREKT UTAN OCKSÅ BLIR EN PLATTFORM FÖR REKRYTERING AV IDEELLA MEDARBETARE.

Bakgrund:

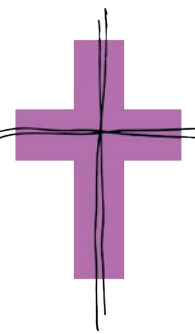
I september 2021 är det dags för kyrkoval i Svenska kyrkan. Det är viktigt för den demokratiska processen att så många röstberättigade som möjligt utnyttjar sin rättighet att gå och rösta. Det är också angeläget att det finns tillräckligt med resurser, både personellt såväl som ekonomiskt, för genomförandet av kyrkovalet på ett korrekt sätt.

Genomförande:

Hela kyrkovaletsprocessen ska användas som ett fortbildningstillfälle, både internt i förtroendeman-
naorganisationen och externt gentemot den breda
medlemskåren om vad Svenska kyrkan är, gör och
framförallt skulle kunna vara om hon bars av ett
ännu starkare folkligt stöd än idag. Arbetet organi-
seras inom stiftskansliet som projekt
"Kyrkoval 2021".

4. Identitet och fördjupning

Budget: 750 tkr

Syfte: Att Visby stift ska tydliggöra det kyrkliga kulturarvet som en källa till andlig fördjupning och berikande upplevelser.

4.1 FÖRDJUPA OCH FÖRÄDLA BESÖKET I KYRKORNA.

Bakgrund:

De gotländska kyrkorna är mycket uppskattade besöksmål, både av turister och bofasta. Flera, domkyrkan men också några andra, hör till de allra mest besökta objekten över huvud taget på Gotland. Hur besökarna tas emot och vad som erbjuds dem inne i kyrkorna är alltså av stor vikt för hur både Visby stift och den kristna tron uppfattas. Mottagande måste därför präglas både av relevant information om kyrkorna och av en upplevelse av dem som levande platser för mötet med det heliga.

Genomförande:

Allt arbete inom detta område ska ske under devisen, att den besökare som kommer som turist ska lämna kyrkan som pilgrim. Arbetet kommer att bedrivas som projekt "Det kyrkliga kulturarvet – en levande kyrka" och inkluderar dels en utveckling av sådant som redan finns, som "Kyrknyckeln" och "Kyrkjakten", dels av nya digitala redskap. En utbildning av kyrkvårdar till guider i de egna kyrkorna ska också anordnas.

4.2 ÖKAD TILLGÄNGLIGHET I KYRKORNA ÅRET OM.

Bakgrund:

Om kyrkorna ska kunna vara det som beskrivs under 4.1 måste i första hand tillgängligheten förbättras. Tillgänglighet är en fråga både om öppet-hållande och om fysisk tillgång till kyrkorummet.

Genomförande:

Stiftskansliet har under en lång följd av år uppmärksammat tillgänglighetsfrågan och också i samarbete med Gotlands museum tagit fram ett arbetsmaterial som gäller den fysiska tillgängligheten. Detta arbete ska fortsätta, i synnerhet genom fortbildning vad gäller att församlingarna ska uppmärksamma olika slag av funktionshinder i och kring kyrkobyggnaderna.

4.3 UTVECKLA PILGRIMSLEDERNA OCH PILGRIMSTURISMEN.

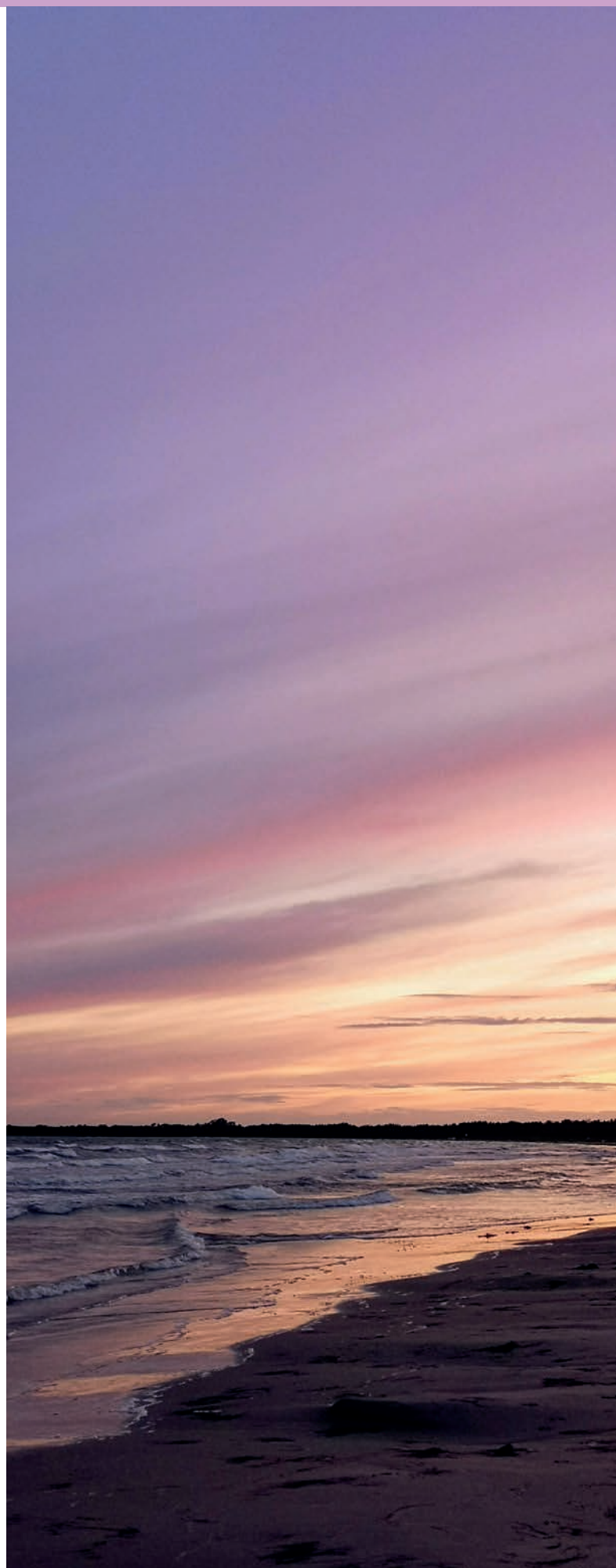
Bakgrund:

På Gotland finns dels en sedan medeltiden etablerad längre pilgrimsled, S:t Olovsleden, som går från Solberga kloster i Visby till S:t Olovsholm i Hellvi socken (c:a 45 km), dels några kortare, Klinte kyrka till Fröjel kyrka (8 km) och Romakloster till Dalhem (7 km).

Alla är mycket populära och användningen av dem ökar. Pilgrimsvandringar är ett utmärkt sätt att förena fysisk aktivitet med andligt innehåll.

Genomförande:

För att möta det ökande behovet av information och service kring pilgrimsvandrandet avser stiftskansliet att under 2021 inrätta en projektjänst om 50 %. Arbetet kan inkludera en digitalisering av lederna (stiftet producerar sedan länge en papperskarta över S:t Olovsleden), kanske ansluten till en internationell pilgrimsapp, framtagande av ett pilgrimsmärke, utveckling av cykelvandring, anordnande av särskilda pilgrimgudstjänster sommartid m.m. Ett samarbete med besöksnäringen är också önskvärt, vilket kan innebära ett utvecklande av ett samarbete kring logi och förtäring.

5. Utmaning och möjlighet, gudstjänst- och samhällsliv

Budget: 790 tkr

Syfte: Att Visby stift ska främja det pastorala arbetet i församlingen och att vara en aktiv aktör i samhällslivet.

5.1 FRÄMJA FÖRSAMLINGARNA ATT ENGAGERA OCH INSPIRERA TILL ETT LEVANDE GUDSTJÄNSTLIV I VÅRA KYRKOR.

Bakgrund:

Att utforma ett gudstjänstliv som ger behållning och uppbyggelse både till den som första gången deltar i en gudstjänst och till den som söndagligen tillbringat ett långt liv i kyrkbänken är en stor utmaning. Båda kategorierna, och alla som finns däremellan och i olika åldrar, har ändå rätt att vänta sig en genomtänkt och genomarbetad gudstjänst, där den samlade kompetensen från präst, kyrkomusiker (gudstjänstmusiken får ofta en avgörande betydelse för den upplevda kvaliteten), kyrkvärd, klockare och andra tas till vara och detta tydligt inom den ram som söndagens texter och tema skänker.

Genomförande:

Inom detta område föreligger dels ett fortgående

arbete, som med kyrkomusikerfortbildning, pastoralt forum, ekumenik, stiftsmässor men också ett antal initiativ i projektform, såsom projekten "Kontraktsmässor", "Värd i kyrkan", "Mikroorganiser" och "Gudstjänstutveckling". Hit kan också räknas biskopens ständigt pågående arbete med visitationer av församlingarna, som också dessa kan utföras i projektform. Även så med det präst- och diakonmöte biskopen kallar till i augusti och där också församlingarna i utlandet deltar.

5.2 STÄRKA FÖRSAMLINGARNA ATT TILLGÄNGLIGGÖRA EVANGELIET GENOM VARIERANDE GUDSTJÄNSTFORMER UTÖVER HUVUDGUDSTJÄNSTEN.

Bakgrund:

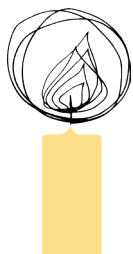
Människor, i alla åldrar, har olika förväntningar på gudstjänsten och pastoraten och församlingarna måste kunna möta de olika behoven genom strategiskt planerade gudstjänster av olika form och innehåll. Högmässan är en given form som

huvudgudstjänst, men därutöver behöver formerna för gudstjänstlivet utvecklas. Den nya handboken (HB17) erbjuder goda möjligheter härtill.

Genomförande:

Även här blir projektet "Gudstjänstutveckling" motorn i ett arbete som givetvis huvudsakligen sker i församlingarna men där stiftskansliet kan bidra med analyser, inspiration och utbildning för olika grupper av medarbetare.

5.3 UTVECKLA FORMER FÖR LEKMANNALEDDA GUDSTJÄNSTER.

Bakgrund:

Som nämnts under delmål 2.3, så står merparten av våra kyrkor outnyttjade en vanlig helg och i stort sett helt under veckorna. Här finns en betydande missionspotential som den avlönade personalen omöjligt ensam kan fylla med innehåll. Ska kyrkan förbli en levande verklighet också på landsbygden måste de oavlönade medarbetarna erbjudas ett mycket större ansvar också för ett gudstjänstliv som kompletterar pastoratens huvudgudstjänster.

Genomförande:

Den under delmål 2.3 och 3.1 nämnda "Grundkurs i kristendomskunskap" utgör första steget i stiftskansliets arbete för detta mål, ett arbete som kommer att utökas med projektet "Lekmannaledda gudstjänster". Arbetet sker i nära samverkan med församlingarnas präster, som här har ett särskilt ansvar för att också dessa gudstjänster sker inom ramen för Svenska kyrkans lära och tradition.

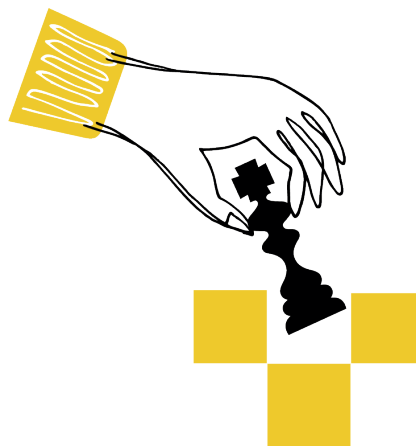
5.4 UPPMUNTRA OCH STÖDJA PASTORATEN OCH FÖRSAMLINGARNA I DERAS RELATIONER TILL EXTERNA SAMVERKANSPARTNERS.

Bakgrund:

Kyrkan och församlingen är viktiga faktorer i samhällslivet. Vi måste stärka vår närvaro i det som sker i samhället, vara tydliga i vår identitet, sträva efter att vara efterfrågade och kunna erbjuda nya möjligheter för våra nuvarande och potentiella samarbetspartners.

Genomförande:

Stiftskansliet arbetar här fortlöpande, t.ex. inom sakområde "Kris och beredskap" och med de sedan många år uppbyggda diakonala samhällskontakterna men också i projektform, som projektet "Kyrka och idrott". Det arbete som nämns under delmål 2.2 är av stor vikt också i detta sammanhang.

Barnkonsekvensanalys

I arbetet med verksamhetsplan och budget är det viktigt att ta hänsyn till barnens perspektiv. För att det ska kunna göras på bästa sätt har en barnkonsekvensanalys gjorts. Målet med barnkonsekvensanalysen är att belysa hur barn påverkas av verksamhetsplan och budget samt de beslut som fattas i samband med detta och vad man särskilt bör ta hänsyn till. Till grund för det här arbetet ligger FN:s barnkonvention och Kyrkoordningen, i vilken det framhålls att barnen har en särställning i kristen tro.

KARTLÄGGNING

I region Gotland fanns år 2019, 12 338 barn och ungdomar, mellan 0–19 år. Av dessa var 7 179 stycken medlemmar i Svenska kyrkan. 2018 levde 19 % av barnen i regionen i ekonomiskt utsatta familjer, d.v.s. i de familjer som har de lägsta inkomsterna i samhället medan 7 % av barnen fanns i familjer med låg inkomstandard, d.v.s. familjer där inkomsterna inte räcker till för att betala boende och de mest nödvändiga levnadskostnaderna. På Gotland utgörs Visby stift av 39 församlingar och 10 ekonomiska enheter.

BESKRIVNING

Visby stift vill i sitt arbete till vara på barns rättigheter och främja att barnkonventionen följs. Det handlar om att barn inte ska diskrimineras (artikel 2), att barnets bästa ska komma i första rummet (artikel 3), att alla barn har rätt till liv och överlevnad och utveckling, andlig såväl som fysik och psykisk (artikel 6) och barns rätt att få uttrycka sig och få komma till tals (artikel 12).

Innan stiftsfullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av stiftsstyrelsen. I stiftsstyrelsens beredning ska ingå en analys av konsekvenser ett

beslut får för barn.

Den verksamhet som Visby stift bedriver har till största delen en indirekt påverkan på de barn och unga som finns i regionen, då den i huvudsak riktar sig till stiftets 39 församlingar, vilka i sin tur är de som möter barn och unga i sina olika verksamheter.

ANALYS

Den verksamhetsplan och budget som tagits fram för 2021 är uppbyggd utifrån fem strategiska mål vilka alla har ett formulerat syfte. För att syftet ska kunna uppfyllas har även ett antal delmål antagits under de strategiska målen. Fem av dessa delmål har ett extra tydligt fokus på barn och unga. Dessa är:

1.1

En klimatstrategi ska tas fram för Visby stift. Arbetet med en klimatstrategi är ett viktigt och aktuellt arbete som i allra högsta grad påverkar barnen och deras framtid.

2.1

Visby stift vill stärka unga till aktivt ansvarsta-

gande. Genom att skapa ett nätverk av konfirmandarbetslagen i stiftet tillvaratar man och optimerar den samlade kompetens som redan finns i församlingarna. En omfattande satsning på ledarutbildningen är ett ytterligare sätt att stärka de unga ledare som finns i församlingarna.

2.2

Samverkan med skola och universitet. I artikel 6 i Barnkonventionen står det att barn har rätt till andlig utveckling. Efter kartläggning av församlingarnas olika skolkontakter avser stiftet att starta projekt "Möta skola", till hjälp och stöd för församlingarna i kontakten med skolan.

5.1

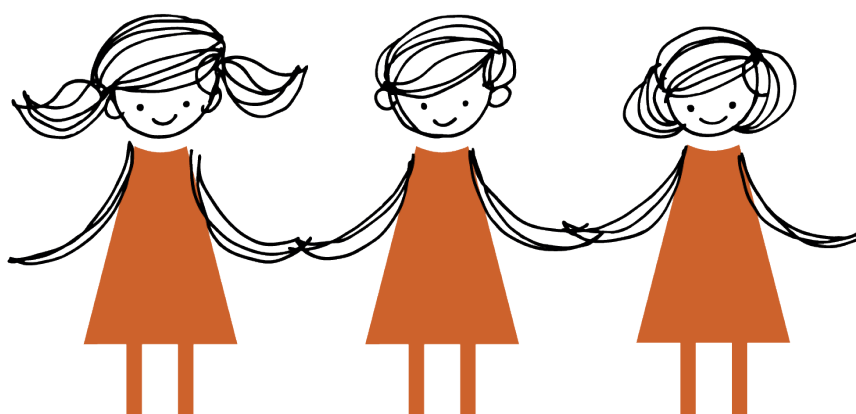
Främja församlingarna att engagera och inspirera till ett levande gudstjänstliv i våra kyrkor. Ett levande gudstjänstliv är någonting som kommer alla till del, gamla såväl som unga. Musiken är en viktig del av detta. Inom detta delmål ligger därför bland annat projekt "Mikroorganister", orgelundervisning för barn och unga med stifts- och församlingsmusiker som lärare.

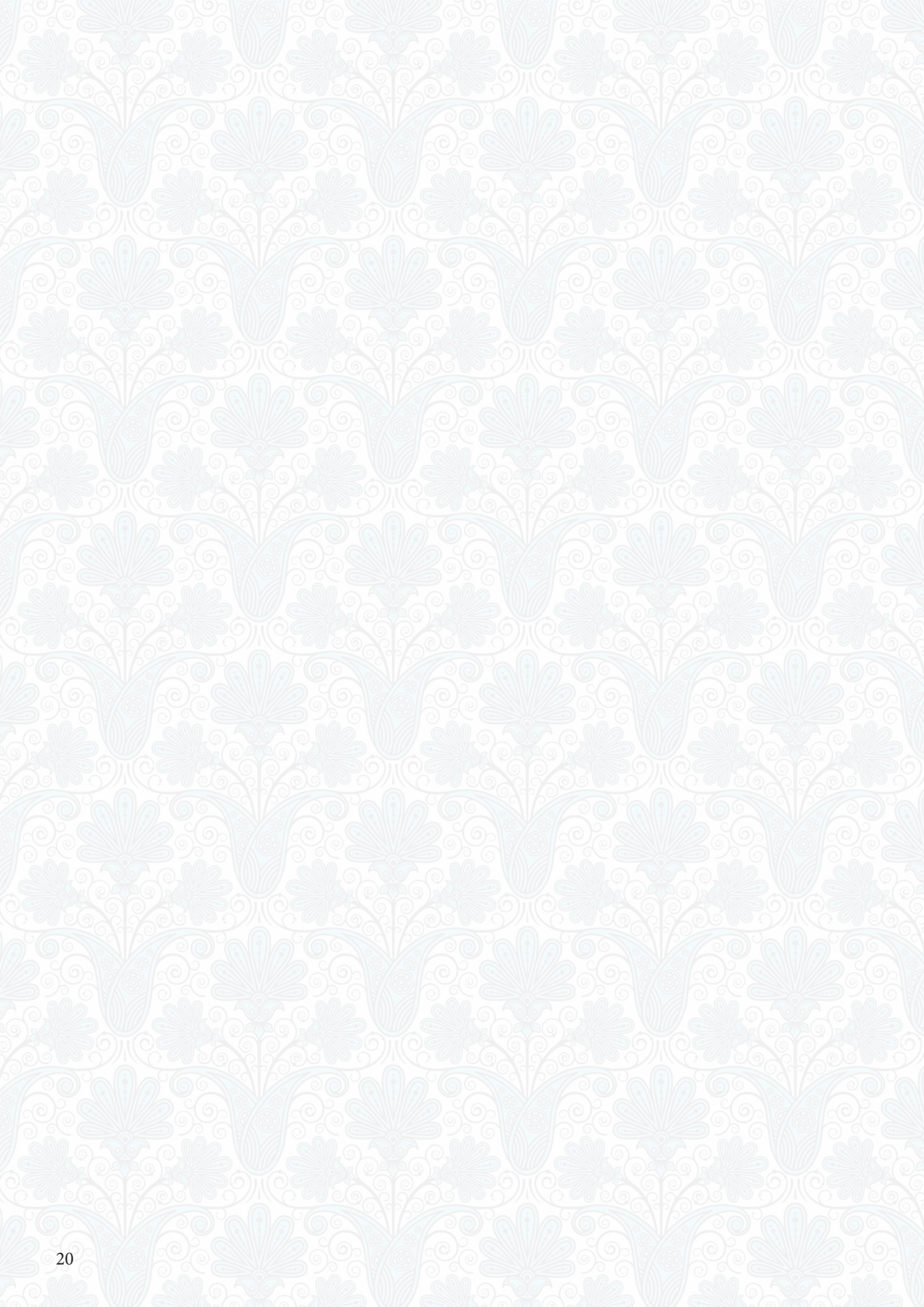
5.2

Stärka församlingarna att tillgängliggöra evangeliet genom varierande gudstjänstformer utöver huvudgudstjänsten. Olika människor tilltalas av olika gudstjänstformer. Genom att se till olika människors behov ser man också till barnets bästa. Det handlar om att det ska finnas gudstjänster anpassade för barn och unga men också att sådant som riktar sig till föräldrar kommer barnen till del.

SLUTSATS

I den aktuella verksamhetsplanen och budgeten för år 2021 har en del förändringar gjorts som ytterligare främjar barnets perspektiv och arbetet med barn och unga. Som verksamhetsplanen är formulerad för 2021 syns en tydlig direkt koppling till barn och unga med tydliga och genomtänkta strategiska mål. Genom flera av de olika projekt som avses genomföras visar stiftsfullmäktige att man har barnets bästa i fokus. Efter gjord barnkonsekvensanalys konstateras därför att verksamhetsplan budget för år 2021 tar hänsyn till barnperspektivet och att stiftsfullmäktige därmed verkar för barnens bästa.

Ekonomi

Budgeten för 2021 är utformad utifrån det nya arbetet med målstyrning. Budgeten är således uppställd efter de av stiftsstyrelsen antagna fem strategiska mål som i sin tur har ett formulerat syfte. Varje strategisk mål har också delats in i delmål. De strategiska målen har en samlad budget på cirka 4,500 tkr kronor.

Personalkostnaderna är samlade i en budgetpost och utgör brutto cirka 19 200 tkr. Denna summa blir något lägre då en del tjänster finansieras med medel utifrån. Budgeten innehåller en projektanställning för arbetet med att utveckla pilgrimslederna (50 %) samt en projektanställning för arkiv och diarium (100 %).

Stiftets uppdrag både förutsätter och medför en bred, löpande verksamhet med anknytning till kyrkans hela uppdrag. Förtroendemannaorganisationen, stiftets personal och Helge Andshusets hyrda lokaler med kontorsutrustning bildar utgångspunkten för det dagliga arbetet. Detsamma gäller även intern och extern information. Den löpande verksamheten med den samlade förtroendemannaorganisationen, lokaler, IT, nätverk,

reception och kontorservice etc. summerar till ca 4 800 tkr.

Kyrkomötet i november väntas besluta om ett extra stiftsbidrag på ca 2 800 tkr med anledning av effekter utav Coronapandemin (Covid-19). Visby stifts har tagit med den beräkningen i budgeten för 2021. Budgeten summerar då till ett överskott på cirka 949 tkr.

Enligt beslut i stiftsfullmäktige ska målkapitalet vara 7,4 tkr - "ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek." Resultatet för år 2019 blev ett överskott på +4 310 tkr mot budgeterat +98 tkr. Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 11 009 tkr per den 31 december 2019.

Resultatbudget 2021 och plan 2022-2023

Belopp i tkr

	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens Intäkter					
Kyrkoavgift	8 108	8 100	8 209	8 200	8 200
Erhållen ekonomisk utjämning	15 430	15 420	18 600	15 800	15 800
Nettoomsättning	1 875	1 900	1 900	1 900	1 900
Erhållna gåvor och bidrag	6 069	6 000	6 000	6 000	6 000
Övriga verksamhetsintäkter	3 814	1 600	600	600	600
Summa verksamhetens intäkter	35 296	33 020	35 309	32 500	32 500
Verksamhetens kostnader					
Lämnad ekonomisk utjämning	4 801	4 900	5 000	5 000	5 000
Kostnader för varor, material, vissa köpta tjänster	229	400	400	400	400
Övriga externa kostnader	8 891	8 800	10 096	10 240	9 940
Personalkostnader	17 561	16 500	19 254	17 250	17 600
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar	21	60	60	30	30
Övriga verksamhetskostnader	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens kostnader	31 503	30 660	34 810	32 920	32 920
Verksamhetens resultat	3 793	2 360	499	-420	-420
Resultat från finansiella investeringar	442	440	450	420	420
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	76	0	0	0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	-1	0	0	0	0
Summa finansiella intäkter	517	440	450	420	420
Resultat	4 310	2 800	949	0	0

Balansbudget 2021 och plan 2022-2023

Belopp i tkr

	Bokslut 2019- 12-31	Prognos 2020- 12-31	Budget 2021- 12-31	Plan 2022- 12-31	Plan 2023- 12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	291	270	250	230	210
Finansiella anläggningstillgångar	12 037	12 200	12 500	12 500	12 500
Summa anläggningstillgångar	12 328	12 470	12 750	12 730	12 710
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar	2 287	2 000	3 000	3 000	3 000
Kassa och Bank	10 854	13 000	13 000	13 000	13 000
Summa omsättningstillgångar	13 141	15 000	16 000	16 000	16 000
Summa tillgångar	25 469	27 470	28 750	28 730	28 710
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Balanserat resultat	14 099	18 409	21 209	22 158	22 158
Årets resultat	4 310	2 800	949	0	0
Summa eget kapital	18 409	21 209	22 158	22 158	22 158
Skulder					
Långfristiga skulder och avsättningar	1 903	1 903	1 903	1 903	1 903
Kortfristiga skulder	5 157	4 358	4 689	4 669	4 649
Summa skulder	7 060	6 261	6 592	6 572	6 552
Summa eget kapital och skulder	25 469	27 470	28 750	28 730	28 710